

УДК 338.2

JEL classification: L1

Тетяна СЕРГІЄНКО

к.політ.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин
та соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
ORCID ID: 0000-0002-4654-9248

Олена КРАЙНІК

к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Національний університет «Запорізька політехніка»
ORCID ID: 0000-0002-9787-0744

Сергій ЛОБАНЬ

аспірант спеціальності 073 «Менеджмент»
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
Запорізького національного університету
ORCID ID: 0009-0004-2079-3025

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

***Анотація.** У статті досліджено формування системи стратегічного управління підприємством в умовах цифровізації. Визначено особливості впровадження сучасних цифрових технологій в усіх галузях економіки. Зроблено висновок, що реформи щодо впровадження цифрових технологій, дозволяють вийти на новий якісний рівень надання послуг і знизити собівартість. А сам процес цифровізації являє собою народження, трансформацію, впровадження нових цифрових технологій і модифікації в різних сферах діяльності.*

Обґрунтовано, що впровадження цифрових технологій сприяє підвищенню конкурентоспроможності різних секторів глобальної економіки, створює нові можливості для підприємств щодо їх підключення до цифрового глобального ланцюга та прискорює виведення нових цифрових товарів на світовий ринок. Зрештою, розвиток цифрових процесів управління на підприємствах сприяє підвищенню ефективності функціонування підприємств

у цілому за рахунок підвищення швидкості, точності та якості прийняття управлінських рішень. Отже, використання цифрових технологій в управлінні підприємством в умовах сьогодення – це комплекс антикризових та антициклічних заходів щодо управління підприємством, застосування концепції цифровізації планування та управління господарською діяльністю суб'єктів господарювання. Механізм застосування цифрових технологій в умовах сьогодення спрямований на координацію функціонування та розвиток всіх ланок економіко-управлінської системи, що вирівнює продуктивні сили та економічні відносини; — сукупність конкретних форм управління, організаційних та інституційних систем, методів і важелів регулювання економічних, виробничих і соціальних процесів. Отже, з урахуванням того, що підприємства виступають ядром цифрового переходу економіки країни, були розкриті стратегічні аспекти управління підприємством на основі цифровізації. Визначено, що стратегічне управління формується за наявності конкретних компонентів, які дозволяють оцінити та моделювати майбутній стан підприємства, виявити потребу у трансформаційних змінах і розробити стратегію розвитку, застосовуючи надійні методи та впроваджуючи її в практичну діяльність підприємства.

Ключові слова: підприємство, система управління, цифровізація, цифрова діяльність, стратегічне управління

Tetiana SERGIENKO

Ph.D in Political Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
International Relations and Social and Humanitarian Disciplines
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
ORCID ID: 0000-0002-4654-9248

Olena KRAINIK

Ph.D in Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship,
Trade and Exchange Activities, National University "Zaporizhia Polytechnic"
ORCID 0000-0002-9787-0744

Serhii LOBAN

Ph.D student of 073 "Management"
Engineering Educational and Scientific Institute named after Yu.M. Desired
Zaporizhzhia National University
ORCID ID: 0009-0004-2079-3025

FORMATION OF THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE UNDER THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

Abstract. The article examines the formation of the strategic management system of the enterprise in the conditions of digitalization. The peculiarities of the introduction of modern digital technologies in all sectors of the economy are determined. It was concluded that the reforms regarding the implementation of digital technologies allow reaching a new high-quality level of service provision and reducing the cost price. And the digitalization process itself represents the birth, transformation, introduction of new digital technologies and modifications in various spheres of activity.

It is substantiated that the introduction of digital technologies contributes to increasing the competitiveness of various sectors of the global economy, creates new opportunities for enterprises to connect them to the digital global chain, and accelerates the introduction of new digital goods to the world market. After all, the development of digital management processes at enterprises helps to increase the efficiency of the functioning of enterprises as a whole by increasing the speed, accuracy and quality of management decision-making. Therefore, the use of digital technologies in the management of the enterprise in today's conditions is a complex of anti-crisis and anti-cyclical measures for the management of the enterprise, the application of the concept of digitalization of planning and management of economic activities of economic entities. The mechanism of application of digital technologies in today's conditions is aimed at coordinating the functioning and development of all links of the economic and management system, which equalizes productive forces and economic relations; — a set of specific forms of management, organizational and institutional systems, methods and levers of regulation of economic, production and social processes. Therefore, based on the fact that enterprises are the core of the digital transition of the country's economy, the strategic aspects of enterprise management on the basis of digitalization are revealed. It has been established that strategic management is determined by the presence of certain elements, with the help of which it is possible to assess and simulate the future situation at the enterprise, identify the need for transformational changes and develop a development strategy, using reliable methods and implementing the strategy in the practical activities of the enterprise.

Keywords: enterprise, management system, digitalization, digital activity, strategic management

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Посягання на територіальну цілісність Української держави

та її недоторканність свідчать про підвищену суспільну небезпеку та тяжкі наслідки. У цій війні наша країна щодня зазнає безпрецедентних людських втрат, масштабних фінансово-економічних втрат та значних руйнувань напрацьованого багатьма роками промислового та інфраструктурного потенціалу. Зміни, які відбуваються сьогодні на підприємствах в умовах військової агресії Російської Федерації, змушують їх адаптуватися до нових цифрових інновацій.

Успішна цифрова трансформація потребує правильної моделі управління організацією та ефективно побудованих внутрішніх процесів [5, с. 303]. Зміни в управлінні, спричинені процесами цифровізації, охоплюють всі аспекти діяльності підприємства, що вимагає створення ефективної системи стратегічного управління, реструктуризації всіх процесів і забезпечення якісного нового етапу в розвитку підприємства в майбутньому. Усе це призводить до формування ефективної системи стратегічного управління, яка включає низку радикальних змін, пов'язаних із трансформацією мислення менеджерів та переорієнтацією підприємства на стратегічні переваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Особливості розвитку економіки в умовах цифрових трансформацій та інформаційного суспільства є предметом досліджень таких закордонних учених: Х. Альбах, Д. Белл, Дж. Гелбрейт, М. Кастельс, Т. Месенбург, Х. Мефферат, Н. Негропonte, А. Пінкварт, Р. Рейхвальд; Д. Тапскотт, Е. Тоффлер, а також ці питання досліджували українські науковці, зокрема: В. Апалькова, С. Апальков, О. Воскобоева, М. Глутковський, Н. Демчишак, О. Джусов, М. Дубина, Г. Жекало, Н. Іванова, Г. Карчева, С. Коляденко, О. Ромащенко, М. Руденко та інші. Також, серед численних публікацій на тему цифровізації підприємств варто виокремити роботи О. Амоші, Н. Брюховецької, В. Вишневського, А. Грищенка, С. Давимуки, Л. Дейнеко, Л. Збаразької, Б. Кваснюка, Ю. Кіндзерського, С. Князева, О. Ляха, В. Ляшенка, В. Сіденка, В. Тарасевича, Л. Федулової та інших українських науковців.

Отже, аналіз стану наукової розробки даної проблеми дозволяє стверджувати, що в науковій літературі, особливо в зарубіжній, існує досить широке коло проблем, пов'язаних з дослідженням основних аспектів цифрової трансформації управління підприємством. Незважаючи на вагомий внесок вітчизняних та зарубіжних науковців у теорію, методологію та практику цифрової трансформації, слід зазначити, що проблематика, пов'язана із

специфікою формування стратегічної системи управління підприємством на різних етапах цифрової трансформації, недостатньо опрацьована, що потребує подальших досліджень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні особливостей формування системи стратегічного управління в умовах цифровізації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В умовах воєнного стану цифрова діяльність допомагає багатьом підприємствам залишатися на плаву та адаптуватися до цих реалій. Сьогодні велика кількість підприємств почали освоювати цифровізацію, збільшуючи свої можливості. Рівень конкурентоспроможності підприємства тісно пов'язаний з цим новим явищем, адже в епоху цифрової економіки всі процеси переходять в онлайн, і це впливає на середовище користувача. Отже, конкуренція змушує суб'єктів господарської діяльності постійно самовдосконалюватися, знижувати собівартість продукції, підвищувати якість продукції та послуг, що пропонуються на ринку [12, с.76].

Актуальна ситуація свідчить про те, що епоха цифрових технологій швидше, ніж будь-коли, перетворює бізнес-процеси. Тому підприємства не можуть ігнорувати тренди, такі як великі дані, машинне навчання, нейронні мережі, інтернет та інші передові інструменти. [3, с.146]. У таких умовах забезпечення конкурентоспроможності підприємства вимагає постійної модернізації, адаптації та розвитку через впровадження цифрової трансформації. Ефективність цих процесів забезпечується належною системою стратегічного управління, яка повинна включати стратегічний аналіз та оцінку впливу факторів цифровізації, створення цифрових альтернатив для розвитку продуктів і послуг, визначення стратегічних цілей цифрової трансформації підприємства і розробку інструментів з урахуванням ключових напрямків цифровізації.[9, с. 285].

Проблеми, з якими стикаються підприємства під час здійснення цифрової діяльності, складаються з внутрішніх і зовнішніх загроз. Зовнішні пов'язані з викликами зовнішнього середовища: поява нових технологій, посилення конкуренції, політичні перетворення, зміни в законодавстві. Внутрішні фактори представляють собою внутрішні стимули підприємства, що виявляються у свіжих ідеях, новаторських поглядах і турботливому ставленні. Таким чином, внутрішнє середовище організації зазнає оновлення виробничих процесів, трансформації бізнес-підрозділів, реорганізації структури управління та інших змін. Зовнішні фактори, у свою чергу, проявляються через створення нових підприємств, злиття, поглиблення та ліквідацію [4, с. 88]. Також зазначимо, що стратегічне управління визначається наявністю певних елементів, за допомогою яких можна оцінити та змодельовати майбутню ситуацію на

підприємстві, виявити необхідність трансформаційних змін, розробити стратегію розвитку шляхом використання надійних методи та впровадження стратегії в практичну діяльність підприємства.

Одним із джерел конкурентних переваг є внутрішній потенціал підприємства. Його ефективна розробка та правильна реалізація, що включає адаптацію внутрішнього середовища підприємства до змін зовнішнього середовища та призводить до підвищення рівня конкурентоспроможності. Отже, враховуючи усі внутрішні та зовнішні чинники, які впливають на функціонування підприємства, важливо відзначити, що для досягнення своєї мети у стратегічній перспективі можна вибрати різноманітні шляхи. Обрання конкретного напрямку для досягнення мети є стратегічним рішенням щодо розвитку підприємства [7, с. 143]. А завдання стратегічного управління на підприємстві полягає саме в тому, щоб зафіксувати те, що має робити підприємство сьогодні, щоб досягти мети в майбутньому, враховуючи при цьому той факт, що середовище та умови життя підприємства постійно змінюються [6, с. 193].

Основна мета стратегічного управління полягає в тому, що підприємство, по-перше, повинно мати добре організований комплекс стратегічного планування, а по-друге, структуру управління, яка відповідає «формальному» стратегічному плануванню та забезпечує розвиток довгострокової стратегії, досягнення цілей підприємства та впровадження механізмів управління реалізацією цієї стратегії через систему планів. Стратегічне управління можна охарактеризувати як систему, що базується на людському потенціалі як основі підприємства, спрямовану на виробничу діяльність, враховуючи потреби користувачів, застосовуючи гнучке регулювання та швидкі зміни в організаціях, реагуючи на виклики зовнішнього середовища та дозволяючи досягти конкурентних переваг. Ці аспекти взаємодіють, створюючи умови для того, щоб підприємство бачило та досягло своїх цілей у довгостроковій перспективі [10, с. 96]. Тому стратегічне управління є найважливішим чинником успішного виживання в жорсткій конкуренції, але постійно спостерігається відсутність стратегії в діях підприємства, що найчастіше призводить до поразки в ринковій боротьбі. Таким чином, стратегічне управління покликане створити конкурентні переваги свого продукту, а це можливо, якщо товар цікавіший покупцеві, ніж товар, вироблений іншими підприємствами з подібними споживчими якостями.

Формування стратегії розвитку підприємства включає кілька етапів, кожен з яких відіграє важливу роль у стратегічному управлінні. Цей процес включає розробку динамічної стратегії, ґрунтуючись на аналізі різноманітних факторів та ризиків. Також він враховує механізм координації стратегічних рішень, загальний контроль виконання заходів та

готовність оперативно реагувати на зміни в зовнішньому середовищі. Важливо відзначити, що стратегічне управління визначається принципом безперервності, що передбачає постійний розвиток та адаптацію до змін на ринках. [11, с. 140].

Поява цифрових технологій збіглася з хвилею ініціатив сучасних підприємств щодо стратегічних змін і підвищення організаційних ризиків від масштабних технологічних змін. Цифрова трансформація, яка стала двигуном змін у базових принципах управління, не могла не вплинути на стратегічні питання управління підприємством, стимулюючи дослідження у сфері розуміння нових трендів та розробки відповідних інструментів стратегічного управління. Звичайно, ці процеси можуть просто збігатися в часі, але цифрові технології можуть і викликають певні зміни як у самій стратегії, так і в інструментах її формування. Від того, які стратегії будуть обрані сьогодні, від того, які заходи будуть вжиті, залежатимуть і конкурентні переваги, і післявоєнне відновлення підприємств.

При виникненні нових технологій підприємство повинно вирішити, чи варто адаптуватися до нових умов, а також оцінити потенційні ризики технологічних змін та загроз, що виникають внаслідок інновацій. Треба мати на увазі, що цифрові технології можуть позитивно впливати на продуктивність, тому стратегія повинна передбачати рішення, пов'язані переважно з організаційними змінами. Стратегічні перетворення на підприємстві в основному пов'язані із змінами, викликаними еволюцією сучасного ринку, змінами в споживчих властивостях товарів, насиченням внутрішнього ринку, появою нових вимог і змінами у позиції споживачів, зростанням конкуренції за ресурси, глобалізацією бізнесу, новими можливостями розвитку, що впливають із досягнень сучасних цифрових технологій та розвитку інформаційних мереж. Зокрема, важливі довгострокові цілі стратегії визначаються довготривалим часовим інтервалом, що дозволяє забезпечити стійкість мети, і лише різкі зміни зовнішніх умов та внутрішні трансформації можуть викликати необхідність їх перегляду.

Рівень змін у цифровій трансформації сьогодні виходить за рамки переходу на нові технології та більше пов'язаний зі зміною парадигми управління та організації діяльності підприємства, яка базується на швидкій та постійній адаптації до зовнішнього бізнес-середовища [13, с. 211]. Тому під час розробки ідей щодо впровадження цифрових інновацій в управління процесами підприємства визначають конкретні технології виробництва та приймають техніко-технологічні рішення, які потім узгоджуються на контрольних етапах роботи. Після доведення ефективності використання ІТ-технологій відбувається їх широкомасштабне впровадження, і здобуті результати оцінюються з погляду рентабельності цифровізації процесів. При цьому аналіз можливостей впровадження конкретної

інформаційної технології на підприємстві включає оцінку ресурсної бази та стратегічних потреб у інноваціях. Після впровадження проводиться оцінка отриманих результатів та ефективності. [13, с. 9].

Розробка ефективної стратегії є ключовим аспектом для успішного розвитку підприємства. Вона спрямована на досягнення основної мети та виконання стратегічних планів. Таким чином, створення ефективного механізму стратегічного управління бізнес-процесами підприємства має базуватися на взаємодії цифрових технологій із стратегічним плануванням, враховуючи ресурсну базу, ринкові можливості та обмеження. Впровадження цифрових технологій в стратегію підприємства для управління бізнес-процесами у виробництві, маркетингу та логістиці сприяє активізації внутрішніх можливостей та більш ефективному використанню інформаційного простору підприємства. Забезпечення відповідного законодавчого фундаменту, відповідної цифрової інфраструктури, усунення цифрових відставань порівняно з іншими секторами економіки, створення сприятливих умов для використання мережевих інструментів, цифрова безпека та належна регуляторна підтримка є важливими умовами для розвитку бізнесу в умовах цифрової трансформації. [2, с. 106]. У цьому контексті доцільно економічно планувати ефективність діяльності підприємства, спираючись на концептуальні принципи, такі як мінімізація витрат, максимізація прибутку, оптимізація процесів, зниження трудомісткості операцій, підвищення продуктивності виробництва за допомогою збільшення кількості та якості продукції, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та скорочення залежності від людського фактору та інше. Під час прийняття виробничих рішень важливо координувати інформацію між різними аспектами, такими як сировина, матеріали, фінанси, робочі ресурси та інші. Для досягнення цієї мети використовується цифрова платформа підприємства, що включає необхідні програмні продукти для забезпечення якісного ухвалення остаточних управлінських рішень в межах стратегії.

В довгостроковій перспективі існування сучасних підприємств неможливе без розробки стратегії цифрової трансформації. Цифровізація надає підприємствам можливість ефективно адаптуватися до нових умов. В Україні все більше сфер бізнесу розглядають цифровізацію не лише як витрати на оновлення систем і технологій, але як конкурентну перевагу. Таким чином, стратегічний розвиток підприємств у сучасних умовах економіки повинен ґрунтуватися на їхній готовності впроваджувати цифрові технології. Цифровізація бізнес-процесів підприємств допомагає їм оптимізувати роботу, економити ресурси, систематизувати та групувати дані, а також зменшувати витрати, включаючи накопичення та

використання інформації, забезпечуючи конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі. [8, с. 124].

Швидкий прогрес цифровізації вимагає від підприємств оперативно реагувати та бути більш гнучкими в формулюванні стратегій майбутньої виробничо-господарської діяльності. Впровадження передових технологій у виробничі процеси передбачає ретельне вивчення сутності цифрових технологій та ознайомлення з практичним досвідом їх застосування в умовах сучасного виробництва. У той же час, успішне впровадження ІТ-технологій в систему стратегічного управління можливе за умови активної ініціативи виробників, підтримки з боку держави та створення інтегрованих стратегічних партнерств на основі інновацій.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Система управління виробничо-господарською діяльністю як складний соціально-економічний і фінансовий механізм виявляє закономірну взаємозалежність між змінними – інноваційно-технологічним, економічним потенціалом підприємства, в результаті чого відбувається докорінна реструктуризація за рахунок нових цифрових трансформацій. Ідея пошуку інноваційних цифрових механізмів для управління підприємством у воєнний час є інноваційною у пошуку рішень, які сприяють відновленню порушеного балансу між трьома змінними – економічними, технологічними та фінансовими факторами, які можуть призвести до формування нових систем управління діяльністю підприємств у складний період. Тож, враховуючи особливості формування стратегії в цифровій економіці, можна зробити висновок, що процеси формування стратегії та впровадження цифрових технологій є одночасними або паралельними. Підприємство не може розробити нову стратегію без оцінки реального потенціалу нових технологій і своєї здатності придбати необхідні навички та ресурси. І навпаки, підприємство не може впроваджувати кожен новий компонент цифрових технологій без стратегічного плану їх використання.

Таким чином, у міру розвитку цифрових технологій підприємство, швидше за все, значно оновить свою стратегію. Важливо, що враховуючи ймовірність ризиків впровадження технології та стійкість персоналу підприємства до змін, якщо підприємство має намір впроваджувати лише передову технологію, радикально оновлювати стратегію такої технології недоцільно, оскільки є високий ризик вибору неправильно в одному напрямку для визначення реальних перспектив використання цієї технології. У зв'язку з цим кожне підприємство має спочатку визначити свої технологічні та цифрові пріоритети, потім розробити стратегію досягнення цілей у цифровому середовищі та розробити механізм адаптивного стратегічного управління.

Список літератури

1. Кіржецька, М., Кіржецький, Ю. Особливості цифрової стратегії підприємства залежно від розміру бізнесу. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 5(66). С. 7–15.
2. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2016. № 6. С. 106–107.
3. Крайнік О., Куріс Ю. Вплив цифровізації економіки на розвиток людського й соціального капіталу. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 26-27 листопада 2020 року*. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С.145-148.
4. Крайнік О.М. Інноваційні механізми стратегічного управління будівельних компаній в умовах сталого розвитку. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 87-90.
5. Мухай А.А., Халапсіс О.В. Майбутнє України. *Соціально-гуманітарні виміри правової держави: еволюційна парадигма: зб. тез матеріалів Всеукр. наук.- практ. конф.* (м. Дніпро, 28 берез. 2019 р.). Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 303-306.
6. Сергієнко Т.І. Стратегічні зміни в процесі стратегічного управління підприємством. *Сучасний менеджмент: проблеми та перспективи розвитку: матеріали 4-ої Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. Боліла С.Ю., Шепель Т.С.* Херсон, ДВНЗ «ХДАУ». 21.05.2019: тези доповідей. 2019. С. 192-195.
7. Сергієнко Т.І., Браїлов Д.Д. Стратегія управління як один із інструментів розвитку організації в довгостроковій перспективі в умовах інформаційного суспільства. *Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Формування освітнього простору в умовах інформаційного суспільства» 26-27 квітня 2018р.* Україна, м. Запоріжжя Вид-во ЗДІА, 2018. С. 143-144.
8. Сергієнко Т.І., Крайнік О.М., Куріс Ю.В. Цифрова трансформація системи управління промислових підприємств. *Цифрова трансформація промислового менеджменту: теорія і практика: монографія* за ред. д. філософ. н., проф. В. Г. Воронкової, д. е. н., проф. Н. Г. Метеленко. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 111-172.
9. Токмакова І. В. Стратегічне управління розвитком підприємств в умовах цифровізації економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 64. С. 283-291.
10. Чепелюк М. І. Інструментарій стратегічного управління в контексті сучасних концепцій та трендів світового економічного розвитку: *монографія*. Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 396 с.

11. Черкасова М. В. Теоретичні засади стратегії та стратегічного управління у банківській сфері. Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2021. № 3-4(78-79). С. 132–141.
12. Шкурупій О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навч. посіб.]. К.: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.
13. Krainik O., Kuris Y., Sergiienko T. Opportunities and mechanisms of innovative development of the enterprise as the basis of competitiveness in modern market. *Theoretical and scientific approaches to the problems of modern economy: monography* / Polyvana L., Lutsenko O.A., Marenych T.H., Polyvana A. etc. – International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch, 2020. P. 209-217.

References

1. Kirzhets'ka, M., Kirzhets'kyu, YU. (2020). Osoblyvosti tsyfrovoyi stratehiyi pidpryyemstva zalezno vid rozmiru biznesu. *Halyts'kyi ekonomichnyy visnyk*. № 5(66). S. 7–15 [in Ukrainian].
2. Kolyadenko S. V. (2016). Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennya v Ukraini i u sviti. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment*. № 6. S. 106–107 [in Ukrainian].
3. Kraynik O., Kuris YU. (2020). Vplyv tsyfrovizatsiyi ekonomiky na rozvytok lyuds'koho y sotsial'noho kapitalu. Materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi 26-27 lystopada 2020 roku. Zaporizhzhya: ZNU. S. 145-148 [in Ukrainian].
4. Kraynik O.M. (2021). Innovatsiyini mekhanizmy stratehichnoho upravlinnya budivel'nykh kompaniy v umovakh staloho rozvytku. Materialy mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi. Zaporizhzhya: Vydavnychyy dim «Hel'vetyka». S. 87-90 [in Ukrainian].
5. Mukhay A.A., Khalapsis O.V. (2019). Maybutnye Ukrainy. *Sotsial'no-humanitarni vymiry pravovoyi derzhavy: evolyutsiyina paradyhma:zb. tez materialiv Vseukr. nauk.- prakt. konf.* (m. Dnipro, 28 berez. 2019 r.). Dnipro: DDUVS. S. 303-306 [in Ukrainian].
6. Serhiyenko T.I. (2019). Stratehichni zminy v protsesi stratehichnoho upravlinnya pidpryyemstvom. *Suchasnyy menedzhment: problemy ta perspektyvy rozvytku: materialy 4-oyi Vseukrayins'koyi nauk.-prakt. konf.* / uporyad. Bolila S.YU., Shepel' T.S. Kherson, DVNZ «KHDAU». 21.05.2019: tezy dopovidey. S. 192-195 [in Ukrainian].
7. Serhiyenko T.I., Brailov D.D. (2018). Stratehiya upravlinnya yak odyn iz instrumentiv rozvytku orhanizatsiyi v dovhostrokoviyi perspektyvi v umovakh informatsiynoho suspil'stva. Materialy mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi internet-konferentsiyi «Formuvannya osvith'oho prostoru v umovakh informatsiynoho suspil'stva» 26-27 kvitnya 2018r. Ukraina, m. Zaporizhzhya Vyd-vo ZDIA. S. 143-144 [in Ukrainian].

8. Serhiyenko T.I., Krainik O.M., Kuris YU.V. (2023). Tsyfrova transformatsiya systemy upravlinnya promyslovykh pidpryyemstv. *Tsyfrova transformatsiya promyslovoho menedzhmentu: teoriya i praktyka: monohrafiya* za red. d. filosof. n., prof. V. H. Voronkovoyi, d. e. n., prof. N. H. Metenko. L'viv – Torun' : Liha-Pres. S. 111-172 [in Ukrainian].
9. Tokmakova I. V. (2018). Stratehichne upravlinnya rozvytkom pidpryyemstv v umovakh tsyfrovizatsiyi ekonomiky. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. № 64. S. 283-291 [in Ukrainian].
10. Chepelyuk M. I. (2021). Instrumentariy stratehichnoho upravlinnya v konteksti suchasnykh kontseptsiy ta trendiv svitovoho ekonomichnoho rozvytku: monohrafiya. Kharkiv: FOP Liburkina L. M. 396 s. [in Ukrainian].
11. Cherkasova M. V. (2021) Teoretychni zasady stratehiyi ta stratehichnoho upravlinnya u bankivs'kiy sferi. *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen': zb. nauk. prats'*. Odesa: Odes'kyynatsional'nyy ekonomichnyy universytet. No 3-4(78-79). S. 132–141 [in Ukrainian].
12. Shkurupiy O.V. (2012). Zovnishn'oeconomichna diyal'nist' pidpryyemstva: [navch. posib.]. K.: Tsentr uchbovoyi literatury. 248 s. [in Ukrainian].
13. Krainik O., Kuris Y., Sergiienko T. (2020). Opportunities and mechanisms of innovative development of the enterprise as the basis of competitiveness in modern market. *Theoretical and scientific approaches to the problems of modern economy: monography* / Polyvana L., Lutsenko O.A., Marenych T.H., Polyvana A. etc. – International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch. P. 209-217 [In USA].